

Verslag

Datum van de vergadering : 13 juli 2026
Locatie : Stadhuis, Markt 22 in Wageningen

Aanwezig tijdens de vergadering

Mandaatcommissie

Dhr. S. (Sjef) van Elk	: voorzitter
Mevr. I. (Ingrid) Maaijwee	: restauratiearchitect
Mevr. H. (Hanneke) Tent	: ambtelijk adviseur monumenten (geen commissielid)
Dhr. C. (Court) Haegens	: ambtelijk adviseur monumenten (geen commissielid)
Dhr. J. (Johan) Cornelis	: secretaris/architectlid

Overzicht van het verslag

- 1.0 Mandaatcommissie
- 2.0 Door de secretaris namens de commissie beoordeelde plannen
- 3.0 Notulen van de vorige vergadering
- 4.0 Algemeen

1.0 Mandaatcommissie

Monumentenplannen

Dossiernummer	:	2025W2080		
Locatie	:	Bowlespark 9		
Omschrijving	:	Het verbouwen van de woning		
Bijzonderheden	:	Gemeentelijk monument	Beoordeling nr.	: 3

De commissie heeft kennisgenomen van het aangepaste plan dat is ingediend naar aanleiding van het advies van 29 juni 2026. De architect en eigenaar waren aanwezig bij de vergadering en hebben de wijzigingen kort toegelicht. De commissie constateert dat op een groot aantal punten opvolging is gegeven aan het eerdere advies en ziet duidelijke verbeteringen in het plan.

Begane grond

De voorgestelde aanpassing van het glazen voorportaal is akkoord. Het portaal is voldoende als nieuwe toevoeging herkenbaar, waardoor de oorspronkelijke ruimtelijke structuur afleesbaar blijft.

De buitenunit van de warmtepomp is niet verplaatst. Hoewel de voorgestelde locatie geen afbreuk doet aan de monumentale waarden van het pand, adviseert de commissie nogmaals te onderzoeken of een minder prominente positie mogelijk is. Vanuit de eetkamer heeft de buitenunit een nadrukkelijke aanwezigheid in het zicht op de tuin, hetgeen afbreuk kan doen aan de woonkwaliteit.

Eerste verdieping

De commissie stelt vast dat de oorspronkelijke kast in de badkamer volgens een tekst op de tekening behouden blijft. De kast is echter niet als zodanig weergegeven op de tekeningen. De commissie verzoekt dit alsnog correct op te nemen in de tekeningen. Daarnaast dient duidelijk te worden aangegeven hoe de voorzetwand aansluit op de bestaande kozijnstijl. De commissie geeft in overweging om hier een dunnere voorzetwand toe te passen en de oorspronkelijke kozijnstijl vervolgens terug te plaatsen op de nieuwe wand, zodat de historische detaillering behouden blijft.

Ten aanzien van de plafondlijsten constateert de commissie dat deze op de tekeningen niet overal correct zijn weergegeven, met name ter plaatse van het trappenhuis en de doorgang naar de badkamer. De commissie adviseert om de plafondlijsten niet langer afzonderlijk op te tekening uit te werken, maar te volstaan met een algemene aanduiding dat de oorspronkelijke plafondlijsten behouden blijven.

De oorspronkelijke deur naar de achterkamer blijft behouden. Dit is correct verwerkt en akkoord.

Serre

Voor de serre zijn twee varianten uitgewerkt. De commissie kan met beide varianten instemmen, maar spreekt een voorkeur uit voor de uitvoering met roedeverdeling zoals weergegeven op blad 24 van de presentatie. Indien voor deze variant wordt gekozen adviseert de commissie de roeden uit te voeren met afstandhouders (Wiener Sprossen) in het glas.

Bij detail V2 dient de geprofileerde sierlijst aan het overstek te vervallen of vervangen te worden door een eenvoudige rechte lat. Een geprofileerde sierlijst leidt opnieuw tot een tussenvorm tussen een historiserende en een eigentijdse benadering, terwijl de commissie juist hecht aan een heldere ontwerpkeuze.

Kozijnen, beglazing en ventilatie

De commissie kan niet instemmen met zichtbare ventilatieroosters in het glas of kozijnvlak. Ventilatievoorzieningen dienen zoveel mogelijk verdekt te worden opgenomen, bijvoorbeeld boven de bovendorpel of in de wisselspanning. Zichtbare ventilatieroosters zijn vanuit monumentenzorg niet aanvaardbaar.

Kozijnaftimmeringen

De commissie constateert dat de kozijnaftimmeringen nog niet volledig overeenkomstig de bestaande situatie zijn uitgewerkt. Om die reden adviseert de commissie deze detailleringen uit de huidige presentatie te verwijderen. In plaats daarvan dient in de stukken te worden opgenomen dat de definitieve detaillering van de kozijnaftimmeringen voorafgaand aan de uitvoering ter goedkeuring aan de commissie wordt voorgelegd. De commissie adviseert deze verplichting tevens als voorschrift aan de vergunning te verbinden.

Conclusie:

De commissie constateert dat het plan duidelijk is verbeterd en dat op de meeste onderdelen opvolging is gegeven aan het eerdere advies. Helaas is het plan nog niet volledig akkoord maar de commissie ziet voldoende aanknopingspunten voor een positief advies wanneer de volgende punten worden verwerkt:

- oorspronkelijke kast in de badkamer correct op tekening opnemen;
- aansluiting van de voorzetwand op de bestaande kozijnstijl nader uitwerken;
- plafondlijsten niet afzonderlijk intekenen maar middels een algemene instandhoudingsaanduiding borgen;
- bij serrevariant met roeden Wiener Sprossen toepassen;
- geprofileerde sierlijst bij detail V2 laten vervallen of vervangen door een rechte lat;
- ventilatievoorzieningen verdekt uitvoeren;
- definitieve detaillering van de kozijnaftimmeringen voorafgaand aan uitvoering ter goedkeuring aan de commissie voorleggen.

Wanneer bovenstaande punten zijn verwerkt, is er naar het oordeel van de commissie zicht op een positief advies.

Dossiernummer	:	2026VP0286
Locatie	:	Generaal Foulkesweg 79
Omschrijving	:	Het (zacht) splitsen van de begane grond en verdieping/zolder
Bijzonderheden	:	Gemeentelijk monument
Beoordeling nr.		: 1

De commissie heeft kennisgenomen van het schetsontwerp voor het zacht splitsen van de woning aan de Generaal Foulkesweg 79. Het plan voorziet in het tijdelijk geschikt maken van het pand voor bewoning door twee huishoudens, waarbij de begane grond en de verdieping als afzonderlijke wooneenheden worden gebruikt. Hiervoor wordt onder meer een nieuwe buitentrap toegevoegd, een extra entree gemaakt en een badkamer ingepast op de begane grond.

De commissie waardeert dat archieftekeningen en de redengevende beschrijving onderdeel uitmaken van de aanvraag. Hierdoor ontstaat een goed beeld van de monumentale waarden van het pand.

De commissie vindt het een bijzonder fraai monument en acht het initiatief op hoofdlijnen voorstelbaar. Wel bevindt het plan zich nog in een schetsmatige fase en zijn diverse onderdelen nog onvoldoende uitgewerkt voor een definitieve beoordeling.

Monumentale waarden en nieuwe toevoegingen

De voorgestelde buitentrap en balustrade aan de zijgevel zijn in beginsel denkbaar, maar zullen zeer zorgvuldig moeten worden ontworpen en gedetailleerd. Hetzelfde geldt voor het nieuwe entreekozijn in de zijgevel ter plaatse van de nieuwe toegang tot de bovenwoning. Deze toevoegingen krijgen een duidelijke invloed op het monumentale beeld van het pand en vragen daarom om een hoogwaardige architectonische uitwerking.

Garage en gevelwijzigingen

De commissie vraagt aandacht voor de voorgestelde aanpassing ter plaatse van de voormalige garagedeur. In de stukken wordt gesproken over een nieuwe gevelbekleding die wordt uitgevoerd als de oorspronkelijke deur. De commissie heeft op dit moment onvoldoende inzicht in de bestaande situatie en acht een zorgvuldige detaillering van groot belang.

Indeling en gebruik

De commissie heeft vragen bij de praktische werking van de voorgestelde splitsing. De bovenwoning wordt ontsloten via het centrale trappenhuis, waardoor bewoners van de verdieping feitelijk door een deel van de woning op de begane grond kunnen bewegen. De commissie vraagt zich af of dit vanuit privacy en gebruik wenselijk is.

Geadviseerd wordt te onderzoeken of een meer zelfstandige ontsluiting mogelijk is, bijvoorbeeld via een doorgang ter plaatse van de kast naast de nieuwe badkamer. Daarnaast verneemt de commissie graag wat de aanleiding is voor de gewenste splitsing.

Interieur

De commissie heeft een sterke voorkeur om de bestaande wand tussen de huidige slaapkamer en het nieuwe eetgedeelte te handhaven. Indien een doorbraak noodzakelijk blijkt, dienen de aanzetten van de oorspronkelijke wand zichtbaar te blijven, zowel in de zijwanden als tegen het plafond, zodat de oorspronkelijke indeling afleesbaar blijft.

Brandveiligheid

Bij de verdere uitwerking dient aandacht te worden besteed aan de brandcompartimentering tussen beide woningen en de gevolgen daarvan voor de monumentale onderdelen van het gebouw.

Conclusie:

De commissie staat positief tegenover het initiatief en acht een zachte splitsing van dit pand in beginsel voorstelbaar. Voor een definitieve beoordeling vraagt de commissie om een nadere uitwerking van:

- de nieuwe buitentrap en balustrade;
- het nieuwe entreekozijn in de zijgevel;
- de uitwerking van de voormalige garagedeur;
- de functionele ontsluiting van de bovenwoning;
- de voorgestelde doorbraak in de bestaande wand;
- en de brandcompartimentering tussen beide woningen.

De commissie ziet een verder uitgewerkt plan, waarin bovenstaande aandachtspunten zijn verwerkt, met vertrouwen tegemoet.

Dossiernummer	: 2026VP0308		
Locatie	: Keijenbergseweg 10		
Omschrijving	: Herontwikkeling AZC		
Bijzonderheden	: Rijksmonument	Beoordeling nr.	: 3

In navolging van het eerder uitgebrachte advies van 29 juni 2026 heeft de commissie zich in deze vergadering specifiek gebogen over de monumentale aspecten van het plan voor het rijksmonument aan de Keijenbergseweg 10.

De commissie spreekt opnieuw haar waardering uit voor de ambitie van het plan en realiseert zich dat sprake is van een complexe opgave. Het betreft een bijzonder gaaf rijksmonument op een hoogwaardige landschappelijke locatie, met nog veel aanwezige monumentale interieurwaarden. Juist deze combinatie maakt de opgave uitdagend en vraagt om een zorgvuldige afweging tussen behoud, hergebruik, verduurzaming en nieuwe functies.

De commissie heeft tevens kennisgenomen van het preadvies van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en sluit zich in grote lijnen aan bij de daarin geformuleerde opmerkingen en aandachtspunten. De commissie deelt de conclusie van de RCE dat het plan nog onvoldoende uitgewerkt is om tot een definitieve beoordeling te kunnen komen.

Monumentale structuur en gebruik

De commissie heeft de indruk dat het programma momenteel zeer zwaar drukt op het monument. De voorgestelde functies leiden op diverse plaatsen tot ingrepen die de oorspronkelijke structuur, ruimtelijkheid en leesbaarheid van het gebouw aantasten.

Hoewel in de stukken wordt aangegeven dat de monumentale structuur beter leesbaar wordt gemaakt, constateert de commissie dat op verschillende plekken juist nieuwe opdelingen ontstaan, oorspronkelijke ruimten worden opgesplitst en kleinere ruimten worden samengevoegd. Hierdoor komt de historische ruimtelijke structuur verder onder druk te staan.

De commissie adviseert om opnieuw kritisch te kijken naar de relatie tussen programma en monument. Uitgangspunt zou moeten zijn dat het gebruik zich zoveel mogelijk aanpast aan de bestaande ruimtelijke structuur en niet andersom. Dit vraagt naar het oordeel van de commissie om een nadere studie naar de positionering van functies en het minimaliseren van bouwkundige ingrepen. Het opdelen van de eetkamer is niet akkoord, als één van de meest representatieve ruimten van de villa. Het open maken van de voorzijde van de zolder is gezien de iets minder gave indeling op die plaats wel denkbaar.

Interieurwaarden

De commissie deelt de zorgen van de RCE dat de aanwezige interieurwaarden nog onvoldoende in beeld zijn gebracht. Uit zowel de waardestelling als het advies van de RCE blijkt dat achter voorzetwanden, systeemplafonds en latere afwerkingen mogelijk nog belangrijke historische onderdelen aanwezig zijn. Daarnaast zijn waardevolle (tegel-)lambriseringen, plafonds, kleurafwerkingen, vaste kasten, schouwen en andere historische interieurelementen aanwezig waarvan nog onvoldoende duidelijk is hoe hiermee wordt omgegaan.

De commissie adviseert daarom om de bouwhistorische verkenning verder uit te breiden en daarin nauwkeurig vast te leggen waar de verschillende monumentale interieuronderdelen zich bevinden. Vervolgens dient inzichtelijk te worden gemaakt hoe deze onderdelen binnen het ontwerp worden behouden, zichtbaar gehouden of, indien noodzakelijk, zorgvuldig worden verplaatst.

Ten behoeve van een volgende beoordeling ziet de commissie graag een soort "menukaart" met principedetails tegemoet, waarin wordt aangegeven hoe wordt omgegaan met veel voorkomende situaties, zoals:

- voorzetwanden ter plaatse van monumentale (tegel-)lambriseringen;
- monumentale plafonds;
- vaste kasten;
- en-suitepartijen;
- deur- en vensteromlijstingen;
- monumentale vloeren;
- Akoestische voorzieningen (mag niet ten koste gaan van monumentale interieuronderdelen)

Wanneer er overeenstemming is over de principedetails, kan er na het strippen van de niet monumentale onderdelen en latere afwerkingen snel een keuze worden gemaakt welk detail waar van toepassing is.

Informatie over de in de kelder aanwezige afwerking ontbreekt in het plan. Gevraagd wordt de fotodocumentatie van de bestaande situatie op dit punt aan te vullen.

Lift en nieuwe doorbraken

De commissie begrijpt de voorgestelde positie van de lift, maar constateert tegelijkertijd dat hierdoor mogelijk monumentale tegellambrisering in de centrale hal verloren gaat. Juist deze lambrisering vertegenwoordigt een hoge monumentale waarde. De commissie adviseert daarom om te onderzoeken of de lift kan worden gespiegeld, zodat de aantasting van de historische afwerking wordt beperkt. Eventueel met een sluis om toegangsstromen te regelen. Verwijdering van de tegellambrisering in de entreehal is voor de commissie niet aanvaardbaar.

Bij nieuwe doorbraken geldt als uitgangspunt dat de oorspronkelijke wandstructuur zichtbaar en afleesbaar moet blijven. Waar doorbraken noodzakelijk zijn, dienen aanzetten van de oorspronkelijke wanden zichtbaar te worden gehouden, zowel in de wandvlakken als tegen het plafond.

Verduurzaming

De commissie onderschrijft de duurzaamheidsambitie van het plan, maar deelt de zorgen van de RCE over de gevolgen van de voorgestelde maatregelen voor de aanwezige monumentale waarden. Vrijwel overal worden voorzetwanden, vloerisolatie en aanvullende bouwkundige voorzieningen voorgesteld, terwijl tegelijkertijd sprake is van monumentale vloeren, plafonds, lambriseringen en andere historische afwerkingen.

Op dit moment is onvoldoende inzichtelijk hoe deze onderdelen behouden blijven en hoe de voorgestelde detailleringen zich daartoe verhouden. Ook de door de RCE genoemde vragen over vloeren, plafonds, deuren, plinten, installaties, historische beglazing en isolatieconcepten zijn voor de commissie nog onvoldoende beantwoord.

Portiersgebouw

De commissie heeft kennisgenomen van het aangeleverde rapport over het portiersgebouw, maar acht dit onvoldoende voor een zorgvuldige beoordeling. De beschrijving sluit niet overal aan op het aangeleverde beeldmateriaal en een beschrijving van het interieur ontbreekt grotendeels. Juist omdat het portiersgebouw binnen de waardering van het terrein een hoge waardering heeft gekregen, dient een completere bouwhistorische documentatie beschikbaar te zijn voordat uitspraken kunnen worden gedaan over eventuele sloop.

De commissie ziet deze documentatie niet alleen als hulpmiddel voor de beoordeling van het plan, maar ook als belangrijke historische bron. De documentatiewaarde van een monument vormt immers een essentieel onderdeel van de erfgoedwaarde.

De commissie adviseert daarom:

- foto's en tekeningen van het portiersgebouw in hoge resolutie aan te leveren, zowel in- als exterieur;
- en vervolgens tijdens een locatiebezoek te beoordelen of aanvullend onderzoek door het Gelders Genootschap noodzakelijk is.

Landschap

Naast de gebouwen vertegenwoordigt ook het historische landschap van het oorspronkelijke landgoed belangrijke waarden. De commissie ontvangt graag een nadere onderbouwing van de wijze waarop deze historische landschappelijke structuur en karakteristieken worden vertaald in de nieuwe inrichting van het terrein.

Vervolgproces

De commissie onderschrijft het voorstel van de RCE om het plan gezamenlijk op locatie te bespreken. Zowel de gemeente als de commissie zien hierin grote meerwaarde. Er zijn nog veel vragen die zich beter lenen voor bespreking in het monument zelf dan op basis van tekeningen alleen. Court Haegens, beleidsadviseur Erfgoed van de gemeente Wageningen, zal hiervoor het initiatief nemen. De commissie is bereid om, gelet op de voortgang van het project, medewerking te verlenen aan een spoedige vervolgbehandeling.

Conclusie

De commissie waardeert de ambities van het plan en begrijpt de complexiteit van de opgave. Tegelijkertijd is zij van oordeel dat het plan in de huidige vorm nog onvoldoende rekening houdt met de aanwezige monumentale waarden en op diverse onderdelen nog onvoldoende is uitgewerkt.

De commissie kan daarom nog niet instemmen met het plan.

De commissie ziet een aangepast en verder uitgewerkt plan, waarin bovenstaande aandachtspunten zijn verwerkt en de opmerkingen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zijn meegenomen, met belangstelling tegemoet. Tevens ziet de commissie graag een uitnodiging tegemoet voor een gezamenlijke locatiebeoordeling.

Dossiernummer	:	2026Wo894		
Locatie	:	Hoogstraat 97		
Omschrijving	:	Het verbouwen van het pand		
Bijzonderheden	:	Gemeentelijk monument	Beoordeling nr.	: 2

Het plan **voldoet** aan de Wageningse 'Welstandsnota 2018' en aan de 'Verordening fysieke Leefomgeving gemeente Wageningen 2022'. Wel ziet de commissie ruimte voor verbetering in de indeling van de plattegrond. Indien gewenst denkt de commissie daar graag over mee.

Dossiernummer	:	2026W1403	
Locatie	:	Emmapark 23	
Omschrijving	:	Interne verbouwing, samenvoegen keuken en woonkamer	
Bijzonderheden	:	Gemeentelijk monument	Beoordeling nr. : 1

De commissie heeft kennisgenomen van de aanvraag voor het legaliseren van reeds uitgevoerde werkzaamheden aan het gemeentelijk monument aan het Emmapark 23. De eigenaar en aannemer waren aanwezig bij de vergadering en hebben een toelichting gegeven op het plan.

Voorafgaand aan de behandeling geeft de beleidsadviseur Cultuurhistorie van de gemeente een korte toelichting op de voorgeschiedenis van het dossier. Daarbij is aangegeven dat de werkzaamheden zonder de vereiste vergunning zijn uitgevoerd, waarna een bouwstop is opgelegd. Tevens is toegelicht welke monumentale onderdelen inmiddels zijn verwijderd en welke vragen aan de commissie worden voorgelegd ten aanzien van de vergunbaarheid van het uitgevoerde werk en de mogelijkheden om de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken.

De eigenaar en aannemer hebben toegelicht dat de verbouwing is ingegeven door de wens om het wooncomfort te verbeteren door een ruimere woonkeuken te realiseren, meer licht en gebruikruimte te creëren en tegelijkertijd de woning te verduurzamen. Volgens de eigenaar was onvoldoende duidelijk dat ook voor wijzigingen aan het interieur van een gemeentelijk monument een vergunning noodzakelijk is. Daarnaast is aangegeven dat men voornemens is om bij de verdere afwerking rekening te houden met aanwezige monumentale elementen.

De voorzitter heeft benadrukt dat de commissie het plan uitsluitend beoordeelt vanuit monumentenzorg en de geldende beoordelingscriteria. Het plan wordt behandeld alsof de werkzaamheden nog uitgevoerd moeten worden, waarbij wordt beoordeeld of de uitgevoerde wijzigingen aanvaardbaar zijn.

Plantoets

De commissie constateert dat het bij monumenten een hardnekkig misverstand blijft dat uitsluitend de buitenzijde beschermd zou zijn. Bij een beschermd monument omvat de bescherming in beginsel het gehele gebouw, waaronder ook de vaste en onroerende interieuronderdelen. Voor het verwijderen, wijzigen of verplaatsen van dergelijke onderdelen is daarom een vergunning vereist.

De commissie merkt op dat de bestaande situatie niet volledig duidelijk is. De aangeleverde foto's en tekeningen komen niet overal overeen, waardoor niet in alle gevallen kan worden vastgesteld welke onderdelen oorspronkelijk zijn en welke een latere toevoeging vormen. Aanvullende foto's van het interieur in hoge resolutie zouden daarom behulpzaam zijn voor een zorgvuldige beoordeling.

Voor wat betreft de verwijderde terrazzo vloer, de schouwomlijsting en diverse keukenonderdelen kan de commissie op basis van de beschikbare informatie niet met zekerheid vaststellen welke onderdelen oorspronkelijk zijn. Op basis van de huidige informatie gaat de commissie er vooralsnog vanuit dat de terrazzo vloer niet oorspronkelijk is.

Ruimtelijke structuur

De commissie begrijpt dat gewijzigde woonwensen kunnen leiden tot de wens om keuken, eetkamer en woonkamer sterker met elkaar te verbinden. Een dergelijke ontwikkeling is vanuit monumentenzorg voorstelbaar, mits de oorspronkelijke hoofdstructuur van het pand herkenbaar en afleesbaar blijft.

Dit betekent dat de oorspronkelijke positie van de verwijderde wanden zichtbaar moet blijven. De aanzetten van de voormalige scheidingswanden dienen daarom zichtbaar aanwezig te zijn, zowel in

de wandvlakken als tegen het plafond. De commissie is van oordeel dat de op tekeningen aangegeven resterende wand aanzetten momenteel onvoldoende zijn en verder vergroot moeten worden. Daarnaast verzoekt de commissie om deze oplossing ook in doorsneden inzichtelijk te maken.

Ook tussen keuken en eetkamer dient de oorspronkelijke ruimtelijke structuur beter herkenbaar te blijven. De commissie adviseert daarom om ten minste de eerste kast vanaf de buitengevel gezien terug te brengen of te reconstrueren, zodat de oorspronkelijke wandpositie afleesbaar blijft.

Het oorspronkelijke rookkanaal dient behouden te blijven, maar hoeft daarbij niet zichtbaar te blijven in het interieur.

Gevelwijziging

De commissie beoordeelt de voorgestelde wijziging aan de achtergevel als voorstelbaar. De voorgestelde nieuwe pui sluit in hoofdlijnen aan bij de karakteristiek van het pand. Wel doet de commissie de aanbeveling om:

- het aantal roeden te beperken tot één roede per deur in plaats van twee;
- de onderzijde van de deuren uit te voeren met een verhoogde borstwering, zodat deze beter aansluit bij de oorspronkelijke gevelopbouw.

De commissie zou het waarderen indien deze aanbevelingen worden overgenomen.

Vloeren en plafonds

Normaal gesproken zou de commissie positief waarderen dat oorspronkelijke houten vloeren en stucgasp plafonds behouden blijven. In dit geval zijn deze onderdelen echter reeds verwijderd.

Hoewel reconstructie vanuit monumentenzorg in beginsel kan worden verlangd, vindt de commissie dit in deze specifieke situatie niet realistisch en proportioneel. Reconstructie zou een zeer ingrijpende en kostbare maatregel zijn, terwijl het oorspronkelijke historische materiaal daarmee niet terugkeert.

De commissie zal daarom niet negatief adviseren vanwege het verdwijnen van de vloer- en plafondconstructies zelf. Wel acht zij het van belang dat in de nieuwe situatie een verwijzing naar de oorspronkelijke ruimtelijke afwerking wordt aangebracht. Daarom adviseert de commissie om langs de plafonds een passende stuc lijst of vergelijkbare afwerking aan te brengen. Daarbij kan inspiratie worden ontleend aan eventueel nog aanwezige oorspronkelijke lijsten in de aangrenzende woningen.

Conclusie

De commissie is van oordeel dat het voorliggende plan onvoldoende rekening houdt met de monumentale waarden en de oorspronkelijke ruimtelijke structuur van het pand. Om de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken dient een aangepast plan in ieder geval te voorzien in:

- het zichtbaar houden van de oorspronkelijke wandstructuur door middel van duidelijke wand aanzetten in wand en plafond;
- het beter herkenbaar maken van de scheiding tussen keuken en eetkamer, onder andere door reconstructie van een deel van de oorspronkelijke kastwand;
- behoud van het oorspronkelijke rookkanaal;
- aanpassing van de gevelwijziging overeenkomstig de aanbevelingen van de commissie;
- het terugbrengen van een passende plafondafwerking met een stuc lijst of vergelijkbaar historiserend element.

De commissie merkt op dat de reeds ontstane schade aan het monument niet volledig ongedaan gemaakt kan worden. Wel bieden bovenstaande maatregelen mogelijkheden om de monumentale waarden en leesbaarheid van het pand zoveel mogelijk te herstellen.

Het plan **voldoet niet** aan de Wageningse Welstandsnota 2018 en aan de Verordening fysieke Leefomgeving gemeente Wageningen 2022.

De commissie ziet een aangepast plan, waarin bovenstaande aandachtspunten zijn verwerkt, met belangstelling tegemoet.

Dossiernummer	:	2026W1442		
Locatie	:	Herenstraat 1-3		
Omschrijving	:	Het renoveren van het dak		
Bijzonderheden	:	Rijksmonument	Beoordeling nr.	: 1

De commissie heeft kennisgenomen van het aangepaste plan naar aanleiding van het eerder uitgebrachte advies. De commissie constateert dat verschillende opmerkingen uit het eerdere advies zijn verwerkt, maar ziet nog een aantal aandachtspunten die nadere uitwerking vragen.

Dakplattegrond

De commissie heeft eerder gevraagd om de positie van de dakramen correct op de dakplattegrond weer te geven. Dit is nog niet volledig verwerkt en dient alsnog te gebeuren. Daarnaast dient ook de positie van de rollaagafdekking duidelijk op de dakplattegrond te worden aangegeven.

Isolatie

De commissie heeft kennisgenomen van de keuze voor PIR-isolatie. In de aangeleverde details zijn echter geen voorzieningen opgenomen die waarborgen dat de isolatie overal luchtdicht en kiervrij aansluit op het bestaande dakbeschoot. Gezien de leeftijd van de constructie en de aanwezige doorbuigingen van spanten en gordingen acht de commissie het aannemelijk dat harde isolatieplaten niet zonder aanvullende maatregelen overal goed zullen aansluiten. Dit kan leiden tot plaatselijke condensatieproblemen in de houten dakconstructie.

De commissie adviseert daarom om de gemeentelijke erfgoedadviseur bij de uitvoering te betrekken. Op basis van de feitelijke situatie kan vervolgens gezamenlijk worden bepaald of aanvullende maatregelen nodig zijn om een duurzame en bouwfysisch verantwoorde aansluiting te realiseren.

Goten

De commissie kan instemmen met het verbreden van de goot op de specifiek aangegeven locatie ter plaatse van het dakterras. Voor de overige goten geldt echter dat deze niet verbreed mogen worden. De commissie verzoekt dit expliciet op de tekeningen vast te leggen, zodat duidelijk is dat uitsluitend de aangegeven goot wordt aangepast en alle overige goten in bestaande breedte worden gehandhaafd.

Daarnaast vraagt de commissie aandacht voor de verhouding tussen de verhoogde dakopbouw en de bestaande goten. Op basis van de foto's uit het rapport van Monumentenwacht bestaat de indruk dat op enkele locaties slechts beperkte ruimte beschikbaar is voor de aansluiting van het geïsoleerde dakpakket. Hiervoor vraagt de commissie nadrukkelijk aandacht bij de verdere uitwerking (zie afbeelding 1).

Verholen goten

De commissie onderschrijft het uitgangspunt om op enkele locaties een verholen goot toe te passen. Gezien de toenemende piekbelasting door hevige regenval is dit een begrijpelijke keuze. Wel merkt

de commissie op dat de combinatie van een verholen goot, extra isolatie en de aansluiting op een bestaande rollaagafdekking overal wel haalbaar is (zie afbeelding 2).

Principedetail 05

Bij principedetail 05 vraagt de commissie zich af of de voorgestelde kilgoot voldoende diepte heeft. Een mogelijke oplossing zou kunnen zijn om de isolatielaag ter plaatse van de kilgoot gedeeltelijk te verjongen zodat meer ruimte ontstaat voor een goed functionerende waterafvoer.

Principedetail 06

De commissie kan zich vinden in het principe van een nieuwe zinken afdekkap op de rollaag. Wel adviseert zij om deze niet uit te voeren met een zinken kraal, maar met een eenvoudige rechte afwerking die beter aansluit bij het karakter van het monument en de historische detaillering. Hiervoor kan de aangeleverde referentie als uitgangspunt dienen (zie afbeelding 3).

Conclusie:

De commissie is positief over de richting van het aangepaste plan, maar is van oordeel dat nog niet volledig aan de eerder gemaakte opmerkingen is tegemoetgekomen. Voordat sprake kan zijn van een positief advies dient het plan op de volgende punten te worden aangepast:

- de dakramen en rollaagafdekkingen correct op de dakplattegrond aangeven;
- nadere aandacht besteden aan de luchtdichte aansluiting van de PIR-isolatie op het bestaande dakbeschot;
- expliciet vastleggen welke goot wordt verbreed en dat de overige goten ongewijzigd blijven;
- de uitwerking van de verholen goten nader verfijnen;
- de kilgoot in principedetail 05 eventueel te verdiepen;
- principedetail 06 aanpassen naar een rechte zinken afwerking zonder kraal.

Wanneer bovenstaande punten zorgvuldig worden verwerkt, ziet de commissie voldoende aanleiding voor een positief advies.

2.0 Door de secretaris namens de commissie beoordeelde plannen

Dossiernummer	:	2025W1587	
Locatie	:	Bowlespark 32a	
Omschrijving	:	Verbouwen en verduurzamen van de woning	
Bijzonderheden	:	Gemeentelijk monument	Beoordeling nr. : 2

Het plan **voldoet** aan de Wageningse 'Welstandsnota 2018' en aan de 'Verordening fysieke Leefomgeving gemeente Wageningen 2022', onder de voorwaarde dat het definitieve isolatiedetail van het dak, voorzien van een afdoende bouwfysische onderbouw, voorafgaand aan de uitvoering nader ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de commissie via de gemeentelijke erfgoedadviseurs.

Dossiernummer	:	2026W1564	
Locatie	:	Generaal Foulkesweg 46b	
Omschrijving	:	Verduurzamen dak, vernieuwen dakpannen incl. isoleren binnenzijde	
Bijzonderheden	:	Vervolg op dossier 2025VPo605	Beoordeling nr. : 1

Het plan **voldoet** aan de Wageningse 'Welstandsnota 2018' en aan de 'Verordening fysieke Leefomgeving gemeente Wageningen 2022'.

3.0 Notulen van de vorige vergadering

Het verslag van de vergadering van 29 juni 2026 werd akkoord bevonden.

4.0 Algemeen

De volgende vergadering van de commissie zal worden gehouden op 24 augustus 2026.

De Commissie Omgevingskwaliteit Wageningen,
Namens deze,

Dhr. J. (Johan) Cornelis
secretaris